

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

V. De Schismaticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

litia, qui transfugit ad castra hostium, vi cogere ad suacastra, aut etiam suspendere. Apostolus autem loquitur de iis, qui ita foris sunt, ut nunquam fuerint intus.

Ad illud de characterē dico, hæreticos retinere extra Ecclesiam characteres illos indelebiles, sicut retinent oues perditæ characterem inustum in dorso, & desertores militiæ signa militaria: sed non propterea sunt de Ecclesia, quia non sufficiunt characteres illi ad constituendum aliquem in Ecclesia; alioqui etiã in inferno esset Ecclesia. Et tamē S. Thomas 3. part. quæst. 8. art. 3. dicit, damnatos nec actu, nec potentia esse membra Christi. Præterea, nō propriè vnit character hominem cum capite, sed est signum potestatis & vnionis cuiusdam, & ideo in inferno, illo signo cognoscuntur, qui fuerunt membra Christi. Quod autem non vniat, patet; nam non vnit exterius, cum sit res inuisibilis: nec interius, cum non sit actus, nec habitus operatiuus. Vnde S. Thomas primam vnionem internam ponit in fide.

CAPVT V.

De Schismaticis.

DE SCHISMATICIS nonnulli Catholicorum dubitant, an sint de Ecclesia: immò esse eos de Ecclesia affirmat Alphonsus de Castro loco notato. Sed facillè est contrarium ex sacris literis, & Patrum traditione docere. Nam in primis cum dicitur Luc. 5. scindebatur autem rete, per scissionem retis, & egressionē piscium ex reti, intelliguntur schismata Ecclesiæ, & egressio hæreticorum & schismaticorum de Ecclesia, ut exponit Augustinus tract. 122. in Ioannem.

Præterea Scriptura vocat Ecclesiam: Vnum ouile, Ioan. 10. Vnum corpus, Rom. 12. Vnam sponsam, & nam amicam, & nam columbam, Cant. 6. Schisma autem scindit id, quod erat vnū, in partes, ut patet ex ipso nomine. Nam σχίσμα, scindere est, & ὄρυμα, scissura: ergo schismatici non sunt in Ecclesia, nec de Ecclesia nam pars scissa à corpore, non est amplius pars eius corporis. Vnde pulchrè Cyprianus libro de vnitatē Ecclesiæ dicit, Ecclesiam significari per vestem Christi inconsultam,

eilem, quæ scissa non fuit, vt intelligeremus Ecclesiam scindi posse, sed non eo modo, quo scinduntur vestes, ita vt omnes partes æquè maneant partes vestis: sed quomodo scinditur ramus ab arbore, qui statim moritur, arbore vivente; & riuus à fonte, qui mox arefcit, fonte fluente; & radius à sole, qui continuò deficit, sole, vt erat, permanente. Vel si contendas, partem scissam ab Ecclesia, esse etiam Ecclesiam quãdam, multas Ecclesias facies, quod est contra Scripturas paulò antè notatas.

Probatur SECUNDO ex decretis Pelagij Papæ, qui ex professo probat, schismaticos non esse de Ecclesia, 24. q. 1. can. Pudenda, & can. Schisma. Accedit etiam testimonium totius Ecclesiæ, quæ in Parasceue orat pro hæreticis & schismaticis, vt eos Deus ad Ecclesiam Catholicam reuocare dignetur. Quod certè non faceret, si eos in Ecclesia esse crederet. Huc etiam pertinet testimonium Catechismi Romani, cuius non est exigua auctoritas in Ecclesia Dei. Difertis autem verbis Catechismus prædictus in explicatione Symboli Apostolici, schismaticos ab Ecclesia separat.

Probatur TERTIO ex Patribus. IRENAEVS lib. 4. cap. 62. posteaquam dixerat in superioribus capitibus, virum spirituales iudicare omnes hæreticos & schismaticos, & enumerauerat in particulari multas hæreses, & subiunxerat de schismate propriè dicto, concludit in summa: *Indicabit, inquit, omnes eos, qui sunt extra Veritatem, id est, extra Ecclesiam.* S. CYPRIANVS lib. 4. epist. 9. ad Florentium Papianum: *Ecclesia, inquit, est plebs sacerdoti adunata, & pastoris suo grex adherens. Unde scire debes, Episcopum in Ecclesia esse, & Ecclesiam in Episcopo, & si qui cum Episcopo non sint, in Ecclesia non esse, &c.* At certè schismatici cum Episcopo non sunt, igitur nec in Ecclesia sunt.

CHRYSOSTOMVS homil. 3. in epistolam primam ad Corinthios: *Schismatis, inquit, significantia satis eos arguit, vel potius satis est eius appellatio, qua vehementer eos tangat. Non enim plures integra partes factæ sunt, & una perit. Si quidem integris Ecclesiis multas eas constituerent.* Et homil. 11. in epistolam ad Ephesios docet, *schismaticos similes esse manni à corpore præcisæ, quæ mox desinit esse membrum; & ibidem dicit, schismaticos in altera esse Ecclesia,*
licet

licet in fide & dogmatibus cum vera Christi Ecclesia consentiant.

HIERONYMVS in caput primum Amos: *Schismatici, inquit, separant quidem deceptam multitudinem ab Ecclesia Dei; tamen hoc non faciunt crudelitate, qua heretici, etc.* Et in cap. 3. ad Titum: *Inter haresim, inquit, & schisma hoc interesse arbitramur, quod haresis peruersum dogma habeat: schisma propter Episcopalem dissensionem ab Ecclesia pariter separet.* Vbi nota illud; *Pariter.* AVGVSTINVS libro de fide & Symbolo, cap. 10. *Credimus, inquit, & sanctam Ecclesiam, & ique Catholicam; nam & heretici, & schismatici congregationes suas Ecclesias vocant: sed heretici de Deo falsa sentiendo ipsam fidem violant, schismatici autem dissensionibus iniquis à fraterna caritate disiliunt, quamuis ea credant, qua credimus.* Quapropter nec hereticus pertinet ad Ecclesiam Catholicam, quoniam diligit Deum, nec schismaticus, quoniam diligit proximum.

OPTATVS lib. I. contra Parmenianum, de schismaticis loquens: *Deserta, inquit, matre Catholica, impij filij dum furas excurrunt, & se separant, & vos fecistis, à radice matris Ecclesia inuidia faucibus amputati, errando rebelles abscedunt.* Et lib. 2. comparat schismaticos cum ramis, riuulis, & riuis præcis ab arbore, fonte, sole. FVLGENTIVS de fide ad Petrum, c. 38. & 39. *Firmissime tene, inquit, & nullatenus dubites, non solum Paganos, sed etiam Iudaos, hereticos, & schismaticos, qui extra Ecclesiam Catholicam, presentem finiunt, & in ignem aeternum sturos.* Denique idem habent THOMAS VValdensis tomo 1. lib. 2. cap. 9. doctrinalis fidei antiquæ; Ioannes DRIEDOLIB. 4. de Scripturis & dogmatibus Ecclesiasticis, cap. 2. part. 2. & alij ex recentioribus.

Probatur VLTIMO ratione; nam de ratione Ecclesie est, ut sit vna vnione membrorum inter se, & cum suo capite; hanc autem vnionem schismaticus tollit, dum se à communione capitis, & aliorum membrorum separat. Quod autem vnitas essentialis Ecclesie consistat in illa coniunctione membrorum inter se, & cum capite, probatur; nam multiplex vnitas inuenitur in Ecclesia. PRIMA est vnitas ratione eiusdem principij, id est, Dei vocantis, Ioan. 6. *Nemo venit ad me, &c.* SECUNDA vnitas ratione eiusdem vltimi finis,

finis, quod significatum est Matth. 20. in illo vno denario omnibus operantibus promisso. TERTIA est ratione eorumdem mediorum, id est, Fidei, Sacramentorum, Legum, iuxta illud Ephes. 4. *Vna Fides, & unum Baptisma.* QUARTA est ratione eiusdem Spiritus sancti, à quo tanquam externo & separato Rectore vniuersa Ecclesia gubernatur, I. Corinth. 12. *Diuisiones gratiarum sunt, idem autem Spiritus.* QUINTA est ratione eiusdem capitis, tanquam interni & coniuncti Rectoris; omnis enim Ecclesia eidem Christo, & eius Vicario tanquam capiti paret, Ephes. primo: *Ipsam dedit caput super omnem Ecclesiam.* Et Ioannis ultimo: *Simon Petre, pasce oues meas.* SEXTA est ratione connexionis membrorum inter se, & præcipuè cum capite, vt est principale membrum, Roman. 12. *Vnum corpus sumus, alter alterius membra.*

Iam verò inter has vnitates, illæ, quæ faciunt propriè Ecclesiam vnã, sunt duæ vltimæ. nam per Primam, Ecclesia non tam est vna, quàm ex vno. Per Secundam, non tam est vna, quàm ad vnum. Per Tertiam, non tam est vna, quàm per vnum. Per Quartam, non tam est vna, quàm sub vno. Per Quintam & Sextam, propriè est vna, id est, vnum corpus, vnus populus, vna societas. SCHISMA autem opponitur his vnitatibus postremis; tunc enim est schisma, quãdo vnum membrum non vult amplius esse membrum illius corporis, nec sub illo capite; quare tollit vnitatem essentialem, atque Ecclesiam ipsam: Schismaticus igitur non est de Ecclesia.

At obiiciunt PRIMÒ. Ecclesia est Catholicorum congregatio, vt Papa Nicolaus definit de consecrat. distinct. prima, cano. Ecclesia: At schismatici sunt Catholici, igitur sunt de Ecclesia. RESPONDEO primò, schismaticos etsi fidem Catholicam habeant, tamen non propriè dici Catholicos, nisi eam fidem in Ecclesia Catholica profiteantur, vt patet ex Augustino & Optato locis notatis. Secundò dico, non esse plenam definitionem Nicolai Papæ: neque eum voluisse definire Ecclesiam, sed tantùm excludere hæreticos ab Ecclesia. Sicut etiam Innocentius fecit, cum ait, Ecclesiam esse fideliùm congregationem, cap. Firmiter, de summa Trinitate & fide Catholica.

SECUN-

» SECUNDO obiiciunt. Schismatici etsi nolint subesse Pon-
 » tifici, tamen volunt subesse Christo summo capiti; & licet
 » nolint communicare huic Ecclesiæ, quæ est in terris, tamen
 » volunt communicare Ecclesiæ, quæ est in cælis, quæ est me-
 » lior pars Ecclesiæ; non igitur tollunt Ecclesiæ vnitatem, nec
 » sunt absolutè extra Ecclesiam. Et cõfirmatur argumentum
 » à simili. Nam si quis non vellet esse sub Episcopo suo parti-
 » culari, nec communicare cum Ecclesia particulari, quæ sub
 » illo Episcopo est, & tamè vellet esse sub Romano Pontifice,
 » & communicare cum Ecclesia vniuersali, is non posset dici
 » esse extra Ecclesiam.

RESPONDEO, neminè posse, etiamsi velit, subesse Chri-
 sto, & communicare cum Ecclesia cœlesti, qui non subest
 Pontifici, & non communicat cum Ecclesia militante. Chri-
 stus enim ait: *Qui vos audit, me audit, Luc. 10.* Et præterea,
 Christus est summum caput, quoad influxum interiore,
 ipse enim influit in sua membra sensum & motum, id est, fi-
 dem & caritatem: ita Papa in Ecclesia militante est summum
 caput, quoad influxum exteriorem doctrinæ fidei & Sacra-
 mentorum. Ecclesia quoq; triumphans vnita est, immò potius
 vna cum militante, & proinde nemo potest velle separari
 ab vna, quin separetur ab altera.

Ad confirmationem similiter respondeo, eum, qui sepa-
 rat se ab Ecclesia & Episcopo particulari, necessariò separari
 ab Ecclesia & Episcopo vniuersali; nisi fortè ideo se aliquis
 separet ab Ecclesia & Episcopo particulari, quòd illa Eccle-
 sia & ille Episcopus hæretici aut schismatici sint. Rectè enim
 CYPRIANVS lib. 4. epist. 9. *Frustrà, inquit, sibi blandimur
 tur ij, qui pacem cum Sacerdotibus Dei non habentes obre-
 pui, et latenter apud quosdam communicare se credunt, cum
 Ecclesia, quæ Catholica vna est, scissa non sit, neque diuisa
 sed sit vsq; connexa, & coherentium sibi inuicem
 Sacerdotum glutino
 copulata.*

